

IFFR medlem erhöj KSAK:s guldmedalj

KSAK:s generalsekreterare Rolf Björkman (t.v.) utdelade KSAK:s guldmedalj till Sven Scheiderbauer.

Rapport från Flyglitteratur träffen i Linköping 2007

Varje år vid första helgen i oktober samlas flygintresserade med flyglitteratur som specialintresse från hela Sverige och även från våra skandinaviska grannländer i Malmslätt utanför Linköping. Plats har under alla åren varit Flygets Hus på Malmslätt. Initiativtagare var bl.a. Stig Kernell, privatflygare, flygboksamlare, antikvitetshandlare i flygböcker och rotarian från Tranås. Till träffen den 6-7 oktober 2007 kom inte mindre än 86 deltagare, vilket är ett nytt rekord. Det är författare, bokförsäljare och bokläsare som kommer för att diskutera, utbyta erfarenheter samt köpa eller sälja flyglitteratur.

Varje år utges ca 30 nya flygböcker i Sverige, allt från skönlitteratur till facklitteratur inom olika flygiska områden.

Per Pellebergs, tidigare provflygare vid Saab, hälsade deltagarna välkomna varpå landshövding Björn Eriksson talade med hög och tydlig stämma om Linköping och Östergötland. Han gav en historisk återblick för att som han sa "förhäva" sitt län över alla andra. Björn Eriksson förklarade, trots Nyrops flygningar på Ljungbyhed 1910 och Carl Cederströms flygningar på Gärdet 1911, att flygets vagga stod i Linköping. Han berörde problem med buller vid Linköpings båda flygplatser, men att de allra flesta i Linköping accepterar det och vill ha fly-

Fortsättning på sida 4

Scandinavian IFFR

Informationsskrift för medlemmarna i
International Fellowship of Flying Rotarians
Scandinavian Section

Redaktion:

Editor

Bo Johnsson
Blålockevägen 23
SE-722 46 Västerås
tfn bost. +46 21 33 08 00
tfn arb. +46 21 30 35 31
mobil +46 70 533 08 00
e-mail bo@sitdown.se

Finland

Bengt Hellsten
Mariégatan 13 B
FIN-22100 Mariehamn
tfn +358 18 12961
e-mail bihellsten@aland.net

Norge

Rolf Mikkelsen
Thorsøvn. 3
NO-1634 Gml Fredrikstad
tfn bost +47 69349660
mobil +47 90116049
e-mail mmv-aut@online.no

Scandinavian IFFR utkommer 3 gånger per år.

Hemsida www.iff.net

Scandinavian Section of IFFR

Styrelse och funktionärer 2007/2008

Chairman	Christer Liljenstrand
Secretary	Rolf Mikkelsen
Treasurer	Øyvind Krokeide
Editor	Bo Johnsson
Webmaster	Sven-Erk Jönsson
Arkivarie	N.A Bergqvist
Section Activity Leader	Audun Johnsen
Country Leader	DK Svend Andersen
	FIN Matti Helin
	NO Audun Johnsen
	SE Bo Johnsson
Revisor	Arnulv Lemme
Valberedning	Audun Johnsen, Bo Johnsson och Gustav Rosenlew

Årsavgifter

Danmark	300 DKK	
Finland	40 €	Nordea 200518-44447
Norge	350 NOK	BG 7177 05 55005
Sverige	350 SEK	Skandiabanken 9150 902 438 9

Kalender

April 10-12 Americas South Central Section, Midland-Lubbock, Texas .

May 1-4 German Section, Speyer.

May 16-18 Benelux Section, Den Helder, Netherlands (EHKD).

May 24-25 Rool Out Hässlö Västerås

May 30 - June 1 Italian Section, Venezia Aeroporto Nicelli S. Nicolo (LIPV)

June 2-8 Italian Section, Northern & Central Italy Fly-Around

June 15 IFFR Annual Dinner, Omni Hotel at California Plaza.

June 18 (Wed) IFFR Annual General Meeting,

June 19-28 Americas Region, Los Angeles Post Convention Fly-Away.

July 25-28 UK Section "Weekend of the Year", Perth.

August 14-17 Scandinavian Section, Telemark Norway, Annual Meeting and Fly-In.

Sept 26-28 Portugal Section, Portimão, Algarve (LPPM).

Redaktören har ordet

Hörde på TV att våren redan är här. Ovanligt tidigt men nu är det dags att ta fram almanackan och planera in en flygresan till någon av de Fly-In som IFFR anordnar. Att besöka andra sektioner är verkligen att "rotera" i sann Rotaryanda. Rolf Mikkelsen har tagit på sig att samordna och fixa lediga stolar. Läs mer på sidan 6.

Jag önskar er alla mycke medvid i år.

Bo Johnsson, editor.

Chairmans spalt

Märkliga flygetyg i österled

Carl Johan Rundberg, tidigare President i min Rotaryklubb Luleå Norra, förtäljde för några år sedan om ett besök på ett militärt flygmuseum utanför Peking. Han berättade att där fanns flygmaskiner som vi i väst inte hade en aning om. Carl Johan vet vad han talar om för han var på sin tid chef för F21 och var vid sin pension generalmajor i Flygvapnet.

Vid ett besök i Kina och även Peking under våren 2007, minns jag detta och tillsammans med en likasinnad beslutade vi oss för att besöka detta museum medan de övriga i gruppen kunde frysa på muren. Trots att vår guide var uppvuxen i Peking hade hon aldrig hört talas om detta museum och det tog en del efterforskning innan vi hittade en person som kunde lotsa oss dit. Museet visade sig ligga några mil utanför Peking och bestod av en

nedlagd flygbas med en stor del av anläggningarna insprängda i berg. Flygplan och helikoptrar fanns uppställda såväl inom som utomhus. Carl Johan hade inte överdrivit. Utomhusutställningen var enorm och utspridd över ett stort område. Här fanns bl.a. de kinesiska statschefernas tjänsteflygplan, från Mao och framåt. Likaså stora delar av det strategiska bombflyget från det kalla krigets dagar. Mycket påminde om kopior av västerländska flygmaskiner, men även typer som jag aldrig sett eller hört talas om. Bl.a. ett sjöflygplan som påminde om den amerikanska typen Martin.

Inomhusutställningen visade typer från andra världskriget och framåt, bl.a. en P51 Mustang. Även Mig 15 från Koreakriget med antal nedskjutna amerikanska plan påmålade.

Anmärkningsvärt nog fanns även Svenska Flygvapnet representerat med fina modeller av våra vanligaste jaktplan, JAS inkluderat. Vård att nämnas var även en skräckinjagande attackhelikopter med imponerande beväpning och prestanda.

Det bestående minnet var dock de söta kvinnliga officersaspiranterna som inledningsvis orienterade oss i anläggningen.

Christer Liljenstrand

Fortsättning från sida 1.

get och flygindustrin i staden även i fortsättningen.

Museichef Mikael Parr presenterade planerna för utbyggnad av Flygvapenmuseum. En renoveringshangar är planerad att byggas längst österut framför museet, där flygplanen utomhus nu står. Sedan blir det en ny utställningshall väster om nuvarande samt ny entré och kontors- och biblioteksbyggnad samt en hörsal. Projektering av den nya utställningshallen skall vara klar i april. Just nu diskuteras kostnaderna, som är beräknade till 137 miljoner samt ytterligare 10 miljoner kronor för renoveringshallen. Detta hoppas man dock kunna pruta på. Mikael Parr berättade också att det för närvarande pågår en utställning om Saab 70 år.

Årets flygböcker, utgivna 1 juli 2006 - 30 juni 2007 presenterades för deltagarna. Totalt omfattade listan 36 svenska titlar. Stig Kernell svarade för de svenska, Ola Laveson för ett antal tyska böcker, Carl-Olof Emanuelsson och Mats Averkvist berättade om några engelskspråkiga, samt Carl-Fredrik Geust om finska nyutgivna böcker.

Vid årets flyglitteraturträff deltog 17 av årets författare. Uppifrån fr.v. Carl-Fredrik Geust, Jan Forsgren, Carl-Gustaf Ahreemark, Bertil Wennerholm, Lennart Flodström, Kjell W. Ahlberg, Pär Hallding, Nils Mathisrud, Lars Olafsson, Lars Gibson och nederst Arne Fagerstedt, Jerk Fehling och Rob Mulder.

Tommy Ivarsson, projektledare för JA 37 Viggen, föreläste om hur man på Saab tog fram och utvecklade flygplanet. Föredraget avslutades med frågor, där även Gunnar Lindqvist och Per Pellebergs kompletterade med intressanta svar.

I samband med kvällens middag på Flygets Hus utdelade Kungliga Svenska Aeroklubben (KSAK) generalsekreterare Rolf Björkman KSAK guldmedalj till vår IFFR-medlem Sven Scheiderbauer från Bodö för bl.a. att han skri-

vit en stor mängd flyghistoriska artiklar samt KSAK plakett i guld till Saab-Veteranerna för den dokumentation av Saabs historia som de gjort under många år.

Till årets flygbok utsågs Carl-Gustaf Ahreemarks bok med titeln Hemliga Sovjetiska Flygprojekt under Kalla Kriget som utgetts av Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek.

Årets flygbok, Hemliga Sovjetiska Flygprojekt under Kalla Kriget, skriven av Carl-Gustaf Ahreemark (t.v.). Carl-Fredrik Geust har varit behjälplig.

På söndagen presenterade Henrik Tisell och Lars Tolkstam från Örebro pågående bokprojekt, totalt ett 90-tal, varefter Ulf Abrahamsson berättade underhållande och mycket initierat om SAS flygplanköp under åren 1980 - 1995. Ulf kallade sitt föredrag "SAS köper flygplan - och ibland inte köper...." Bl.a. fick vi veta att man köpte 158 flygplan under åren 1980-1995, att en ny DC-9 år 1965 kostade ca 30 miljoner kronor, jämfört med en ny motsvarande MD-80 år 1995 kostade 210 miljoner, att DC-9 har den hittills längsta livslängden i SAS med 33 år, därefter kommer MD-80 som nu varit i tjänst i 22 år, men hur gammal kommer den att bli? DC-6B hade endast 6 års livslängd i SAS. Under Jan Carlzons tid i SAS var det en dynamisk planering och det hände mycket. Man vände 2 förlustår till 8 år i rad med vinst. SAS blev också Airline of the Year år 1993.

Flyglitteraturträffen avslutades med att Börje Räftegård, Göteborg visade bilder och berättade om flyget vid Axevalla Hed. Om landshövding Björn Eriksson ansåg att flygets vagga stod på Malmen, så ansåg Börje att svensk militärflygets vagga stod i Västergötland och Axevalla Hed.

Sven-Erik Jönsson

Vårt medlemsblad

Ett bra medlemsblad i en förening är oerhört viktigt, både för att föra ut information till medlemmarna, men även för att ge en samhörighet mellan medlemmarna. Medlemsbladet måste innehålla intressant läsning av hög kvalitet, så att man som medlem känner att man får något för årsavgiften. Det är också omöjligt att göra ett medlemsblad ensam, medlemmarna måste hjälpa till med innehållet.

Vårt medlemsblad IFFR Scandinavia har jag haft glädjen och bekymmer för i ganska många år som redaktör, eller editor som uppgiften inom Rotary kallas. Första perioden var 1994 – 2000. Under dessa år var vårt medlemsblad i A5 format, kopierat i vanlig svartvit kopiator med mycket dålig bildkvalitet. Från årsmötet 2000 tog Per Strømhaug och Ole Hjartøy från Bodø över som redaktörer. Medlemsbladet blev i A4 och färg. Kvaliteten höjdes avsevärt. Nu kunde man se vad bilderna föreställde. Bladet distribuerades som pdf dokument via e-mail.

Mariann och Sven-Erik Jönsson

Från årsmötet 2003 fick jag åter äran att vara redaktör och det blev ytterligare 4 år med 3-4 nummer per år. Ibland var det svårt att finna lämpligt material, ibland fick jag så mycket att jag fick spara till nästa nummer. Vi kom också vid ett årsmöte fram till att det var viktigt att distribuera medlemsbladet som pappersprodukt.

Efter några år kände jag att det borde vara nya krafter för att förnya medlemsbladet och bibehålla eller om möjligt höja kvaliteten. Upp-

gifter inom Rotary skall rotera och jag gav valberedningen extra arbete genom att be dem finna en ny redaktör till årsmötet 2007. Man försökte övertala mig att fortsätta, det kändes smickrande, men eftersom jag också insåg att min tid för närvarande inte räckte till för uppgiften, var jag tvungen att tacka nej. Arbetet hade trots allt varit roligt, men det är också en hel del arbete. Man får räkna med en eller två helger för att skriva och redigera ihop ett nytt medlemsblad som kan lämnas in till tryckeriet. Innan man går till tryckeriet måste det också korrekturläsas och här får jag tacka min hustru Mariann som hjälpt mig. Även om vi korrekturläste ett par gånger, så fann vi fel när allt var tryckt och klart. Det skall också skrivas adressetiketter och bladet skall stoppas i kuvert.

Valberedningen till årsmötet i augusti 2007 gjorde ett mycket bra arbete och lyckades övertala Bo Johnsson, Västerås att bli redaktör. En mer engagerad och lämplig redaktör är svår att finna. Han kan mycket om flyg, har många kontakter och vet hur ett IFFR medlemsblad skall se ut. Bo har redan med julnumret 2007 visat att han är proffs och kan göra något som medlemmarna väntar på att få i brevlådan.

Jag vill här passa på att tacka alla som skrivit artiklar och hjälpt mig under årens lopp med att få ett innehåll i IFFR Scandinavia och alla som gett mig uppskattning när väl ett medlemsblad till sist kommit ut, - Ett Stort Tack till Er Alla!

Jag vill också önska Bo lycka till i fortsättningen med IFFR Scandinavia, som är en mycket viktig produkt för att sektionen skall leva vidare.

Sven-Erik Jönsson

På många Fly-In har Mariann och Sven-Erik kommit i SE-IZM. Flygmaskinen finns nu i USA.

ROTARY INSTITUTE 2007

Rotary institute er en konferanse som blir avholdt hvert år for alle distriktsguvernører og pgs for hele norden, russland og de baltiske land. I år ble konferansen avholdt på Lillestrøm i Norge 29 og 30 september.

Konferansen er lagt opp med foredragsholdere om samfunnsviktige temaer og rotarysaker. I år skulle det også være et House of Friendship hvor de forskjellige fellowships innen Rotary ble invitert til å ha en stand og promotere sine fellowship. Da jeg ble kontaktet om dette i sommer så jeg dette som en stor mulighet for å promotere IFFR. Jeg og Audun Johnsen stilte opp den 29 og 30 september med brosjyrer som vi hadde kopiert fra UK seksjon og bildeframvisning om IFFR og våre Fly Inn som vi fikk fra Bo Johnson. Det deltok ca 400 deltagere på konferansen og vi hadde mye besøk på vår stand. Vi fikk flere potensielle medlemmer. Flere nye IFFR medlemmer fra de baltiske land har kontaktet meg og de får invitasjon til vårt Fly-Inn i Norge til neste år.

Rolf Mikkelsen

Inge Hedmark och Rolf Mikkelsen Fly-In i Västerås

FELLESTURER TIL ANDRE SECTIONS FLY IN

Mye av min glede med medlemskapet i IFFR er å kunne delta på de andre sectioners Fly In. Programmene er som regel veldig bra, og man får en liten ferie til steder man ellers ikke hadde besøkt og mye hyggelig samvær med andre rotaryvenner.

For at flere av våre medlemmer skal kunne bli med til disse Fly In så skal vi i år samordne turene med egne fly eller med rutefly:

Terminlisten for de andre Sections Fly in er som følger:

Mai 1-4 Germany-Austria Section Fly In to Speyer EDRY i Tyskland

Mai 10-18 Benelux Section Fly In Den Helder Nederland

Mai 30 - 1 Juni Italian Section Fly In to Venezia LIPV Italia

July 25 - 27 UK Section Fly in Peth Scotland

August 14 -17 Scandianvian Section Fly In Notodden ENNO

Sept.26 -28 Portugal Section Fly In Algarve.

Medlemmer som stiller sine fly til disposisjon:

Bo Johnson har en PA-46 Piper Malibu. Han flyr ifr og flyet har trykkabin, 6 seter og flyr i 215kt i fl 250.

Kurt Bjerneby har en PA-34 Piper Seneca. Han flyr ifr, flyet har 2 moterer, 6 seter og flyr i 170kt i fl100

Flere andre medlemmer med PA 28 og C-172 stiller også sine fly til disposisjon.

Kostnadene for flygingene deles på alle som er med i flyet.

Foreløbige ledige seter:

Mai 1 - 4 Speyer i Tyskland. Bo Johnson har ledige seter, og jeg 1 sete ledig i min C-172.

Mai 30 - Juni 1 Venzia i Italia. Bo Johnson har ledig sete

For nærmere informasjon og påmelding kontakt Rolf Mikkelsen på telefon 004769349149, mobil 004790116049 eller e-mail mmv-aut@online.no. Dere kan også gå inn på www.iffr.org, og de aktuelle Sectioners hjemmeside www.iffr.net.

Sett av en langhelg eller 2 i sommer og bli med på en tur, det vil Dere ikke angre på

Med vennlig hilsen Rolf Mikkelsen

Palautetta lentopaikoista

Mieleeni on tullut että koemuskantamme eri lentokenttien anatomioista niin ulko- kuin kotimaassa on meillä lentävillä rotareilla melkoinen. Tämä tieto saattaa olla meille kaikille hyödyksi monessakin tilanteessa.

Lähes kaikki lentämiseen tarvittava tieto löytyy toki AIP:stä, Jeppesenistä ynnä muista.

Kumminkin ovat eri lentopaikat kovin yksilöllisiä ja niillä kullakin on oma "sielunsa". Tarkoitaa tällä kohtelua yleensä, liikkumista kenttälueella ja sinne tulemista ja poistumista. (probleema kärjistyy varsinkin kentän miehittämättöminä aikoina), etäisyydet palvelupisteiden välillä, tankkausten hoito palvelulla tai automaatilla sekä luottokorttikäytäntö, briefingit sääpalveluineen, kahvilat ja ravintolat, etäisyydet ja kulkuyhteydet asutuskeskuksiin sekä yleensä kaikki ne niksit jotka on hyvä pitää mielessään.

Bulletiinin lukijoille tällaisen tiedon välittäminen, oli se positiivista tai negatiivista, luulisi olevan

varsin hyödyllistä. Ehdotuksenani on siis että lähdet nyt lyhyesti ja ytimekkäästi kertomaan ja kuvailemaan kenttiä jotka tunnet ja mitkä ovat mielipiteesi niistä.

Julkaistavan aineiston voit lähettää minulle E-postina jolloin se ilmestyy bulletiiniin sitä mukaa kuin tilaa löytyy.

Hyviä lentosäitä toivottaen

Bengt Hellsten.

Cessna 172, som konverterats till dieseldrift med en Thielert motor.

Problem med flygplansdieslar i Finland

Under sommaren/hösten förra år har det i Helsingforsstrakten inträffat två mycket spektakulära nödlandningar förorsakade av motorstörningar. I båda fallen handlade det om enmotoriga plan med Thielert dieselmotor. I ingetdera fallet kom någon person till skada

Det första fallet gällde ett några år gammalt Diamond plan, fabriksutrustat med Thielert motor. Planet hade startat från Malm flygplats i Helsingfors med destination Tallinn på andra sidan Finska Viken. Ett stycke ut till havs uppstod motorstörningar och piloten vände tillbaka mot land. Något senare försvann effekten helt. Piloten valde då att göra en "dead stick" landning på vattnet i hamnområdet utanför Helsingfors. Landningen lyckades perfekt. Planet slog inte runt och förblev flytande. De ombordvarande steg helt enkelt ut på vingen och plockades omedelbart upp av en närliggande nöjesbåt. Mycket snabbt var också myndighetsfarkoster på plats. Dessa lyckades bogsera planet in på grundt vatten sålunda att det sedermera lätt kunde bärgas.

Enligt preliminära uppgifter bestod motorstörningen av en defekt i kopplingen mellan motor och reduktionsväxel.

Den andra nödlandningen drabbade en Cessna 172, som konverterats till dieseldrift och försetts med samma motortyp som i ovan nämnda fall. Under en lokalflygning, också den utgående från Malm förlorade motorn effekt. Piloten valde motorvägen öster om Helsingfors till nödlandningsplats. Också i detta fall lyckades landningen hyfsat men skador på planet kunde inte helt undvikas. Man hade under utrullningen vikt in på en avfart från motorvägen och då kommit i kontakt med ett vägräcke. Men, som sagt också nu undveks personskador.

De hittills tillgängliga preliminära uppgifterna tyder på att problem skulle ha uppstått i bränsleinsprutningssystemet.

Det är naturligtvis skäl att inte dra några långtgående slutsatser av dessa incidenter men det finns anledning att noga följa med till vilka resultat de officiella utredningarna kommer och vad Thielert själva kommenterar. Dieseldrift i nuvarande form är ju trots allt ännu ett relativt nytt koncept och kan säkert ännu behöva finslipas.

Bengt Hellsten

Velkommen til Telemark Norge i et nøtteskall IFFR Scandinavian Section's Årsmøte 2008

Gaustadblakk Hotell

Planleggingen fortsetter for dagene 14 - 17 august 2008, hvor base camp blir som over, med utendørs lunch-bord lørdag 16 august dekket på Gaustadtoppen i bakgrunnen, med en unik anledning til å beskue en flyoppvisning fra oversiden.

Notodden Airport ENNO